

Minna Haapasalo

Puutarha- salaisuuksia

UUSIEN ALKUJEN KOTI 2

Karisto

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Kirjailija kiittää Suomen Kirjailijaliittoa ja Otavan Kirjasäätöä tuesta.

Sivun 55 ote kappaleesta ”Kaunis rietas onnellinen”, san. Aku Rannila ja Saara Törmä.

Sivun 239 ote kappaleesta ”Vapaa”, san. Toni Wirtanen.

Sivun 278 repliikit sekä Aaronin sivulla 322 esittämä runo William Shakespearen näytelmästä *Juhannusyön uni*. Suomennos Matti Rossi. 2005. WSOY.

©Minna Haapasalo ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-51880-8

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

"Rule 4. Consider everything an experiment."

CORITA KENT AND HER ART STUDENTS

Prologi

Suljin päiväkirjan ja laskin kynän kädestäni. Kannen kukkakuvio, tummanvioletit orvokit ja runsaat ruusut näyttivät vaarallisen viattomalta. Jos unohtaisin kirjan pöydälle lojumaan, kuka tahansa voisi napata sen käteensä, käännellä sivuja ja lukea. Siinä ei ollut lukkoa, joka edes jarruttaisi kirjan avaamista hieman.

Yli tunti sitten muu perhe oli kadonnut omille teilleen. Esikoiseni Leo oli lampsinut ulos kuulokkeet korvillan ennen kuin muut olivat edes saaneet lautasensa tyhjiksi. Mieheni Tuomas oli ruokailun aikana taipunut keskimmäisen lapseni Aaronin armottomaan väsytystaisteluun ja lähtenyt pojan ja taaperomme Soinnun kanssa jokirantaan uimaan. Olin nostanut ruoat jääkaappiin, järjestänyt astiat tiskikoneeseen ja pyyhkinyt pöydän.

Olin istahtanut hetkeksi, ajatellut kirjoittavani muutama asian muistiin. Olin tehnyt kauppalistan, sitten kiireimpien tehtävien listan ja keksinyt sitten kolme asiaa, joista olin tässä päivässä kiitollinen:

- lapset ovat terveitä*
- omenapuihin on puhkeamassa valtavasti kukkia*
- löysin kadoksissa olleen kuukivisormukseni salaisen keksirasiani päältä*

Olin selaillut päiväkirjamerkintöjä viime syksyltä. Tuolloin olin alkanut kirjoittaa, kun kaikki ympärilläni oli alkanut

hajota. Mikään ei ollut sitä mitä luulin. Naisen voima -piirin Pirjo olikin talousrikollinen. Pariovikauppias oli huijari. Minä itse olin epäluotettava, koska unohdin ottaa kotivaikutuksen ja juuri silloin kodissamme sattui vesivahinko. Minulla ei ollut rahaa ja menin paniikissa siskoni Riinan sisustusliikkeeseen kiireavuksi. Yritin pimittää todellisen tilanteen Tuomakselta, mutta hän sai sen kuitenkin selville. Olin täysin ylikuormittunut, selvisin eteenpäin vain keskittymällä rutiineihin ja ajattelemalla muita.

Olin selvinnyt monesta vaikeasta asiasta viime kuukausina.

Pääni oli vahvasti pinnalla.

Kykenin näkemään jo hieman kauemmas kuin saman päivän selviytymistaisteluun.

Ehkä siksi mieleeni oli tullut vanha unelmointiharjoitus Naisen voima -piirin ajoilta: ”Kirjoita sata asiaa, joista haaveilet. Kirjoita asioita, joita toivoit enemmän elämäsi. Anna mennä.”

Listaa tehdessä ei kuulunut ajatella realistisia mahdollisuuksia toteuttaa haaveitaan, piti vain kirjoittaa rennosti ja arvostelematta. Idea oli, että pitkä lista pakotti kaivelemaan sielun sopukoista myös unohdettuja, jopa itselle yllätyksenä tulevia asioita. Osa saattoi olla pieniä, kevyitä ja arkisia toiveita. Suklaakeksien leipominen, hiusten värjääminen, päiväunet, lempisarjan katselu. Toiset saattoivat olla mielikuvituksellisia ja mahdottomia. Merenneidon elämä, taikominen tai puussa asuminen. Harjoituksen idea ei ollut, että jokainen toive toteutuisi sellaisenaan. Tarkoitus oli huomata, millaista energiaa ja virikettä kaipasi elämäänsä.

Olin listannut yli kahdeksankymmentä asiaa, kun huomasi samantyyppisen asian toistuvan uudestaan ja uudestaan eri sanoin. Välillä peitellymmin, sitten suuremmin. Hengitin syvään ja yritin kirjoittaa toiveeni niin tarkasti

kuin osasin. Toive kahdeksankymmentäyhdeksän, vielä selvemmin. Haave yhdeksänkymmentä, tarkemmin. Huomasin sydämeni hakkaavan. Päyylin ulos, näkykö pihalla joku perheestäni. Oksa heilahti. Pitkäksi kasvanut ruoho oli taitunut syrjään kohdista, joista olimme kulkeneet. Rauhoitin itseäni. Tämä oli kevyttä ideointia, pelkkää leikkiä, kukaan ei näkisi näitä sanoja koskaan.

Kirjoitin puhtaalle sivulle allekkain numerot yhdeksästä-kymmenestä sataan. Tyhjä tila numeroiden jälkeen suoraan huusi kirjoittamaan sanan, joka tuntui äärimmäiseltä itsekkyydeltä. Kielletyltä ja elämäntilanteessani täysin toisijaiselta asialta. Pinnistin keksiäkseni jotain muuta. Eri-laista. Mitä se voisi olla. Halusinko oppia ehkä ajamaan yksipyöräisellä, kokeilla ratsastusta, tunnistaa tähtikuvioita? Ei.

Kirjoitin sanan kerran. Ja uudestaan. Vielä kahdeksan kertaa, kunnes sata kohtaa oli täynnä.

Kun suljin päiväkirjan vapisevin sormin, tuntui kuin olisin katsonut ensimmäistä kertaa peiliin ilman että hymyilin ja koetin näyttää hyvältä.

Ja nyt. Päiväkirja pitäisi saada piiloon, pomminvarmaan kassakaappiin, salaiseen turvasäiliöön. Työnsin kirjan kassiin kukkaron, nenäliinojen, eteeristen öljyjen ja ruusukvartsin viereen. Varminta oli pitää se tästä lähtien aina mukana.

OSA 1

ISTUTA

Kaikki alkaa siemenestä. Niistä useimmat itävät sentin parin syvyydessä, lämpimässä, kosteassa maassa.

Siemenet voi kylvää keväällä ikkunalaudalle pieniin purkkeihin, vaikka maitotölkkien puolikkaisiin tai tyhjiin tomaattimurskapurkkeihin. Ne vievät tilaa parin kuukauden ajan, mutta vaivannäkö kannattaa. Kaikki siemenet eivät idä.

Siksi on hyvä kylvää monen monta siementä. Jos siementä ei peitä multaan, ei koskaan saa satoa.

1.

Havahduin varhaisen alkukesän kuulaaseen aamuun. Ehkä se oli rapsahdus ulkona tai pellavaverhojen läpi lankeava valo. Ehkä kahden vuoden ikää tavoittelevan Soinnun uninen önähdys omasta sängystään jalkopäässämme tai sitten vain lintujen soidinlaulujen kuoro. Jokin minut kuitenkin herätti ja pakotti nousemaan ylös poikkeukselliseen aikaan. Tuomas hengitti syvää unta kaksi tyynyä päänsä päällä, nenä pinon alta pilkottaen. Laskin jalat puulattialle, hörpäsän yöpöydälle jääneen vesilasin tyhjäksi, hiivin ikkunaan ja kurkistin puutarhaan. Usva peitti kauempana ponihaan kuin maa olisi nostattanut verhon ylleen. Metsänrajan männyt ja kuuset nousivat tummina ja hiljaisina pihan reunassa. Vanhojen omenapuiden kukintojen terälehdet pitivät vielä kiinni toisistaan mutta olivat lähes valmiita varisemaan vaaleana sateena ruohikolle.

Lähimmän omenapuun oksalla nökötti lintu ja kauimaisen puun runkoon nojasi alaston mies.

Todella. Vaikka räpyttelin silmiäni ja katsoin tarkemmin, kuva ei kadonnut. Paljas selkäranka kaartui vaaleana vanhan omenapuun vieressä. Selän alla paistoivat pakaarat ja niiden alla kävelemään tottuneet aavistuksen karvaiset jalat. Ylempänä levisivät luisevat hartiat ja pitkät käsivarret. Kädet pitelivät yläpuolellaan kaartuvia omenapuun oksia kuin olisivat kannatelleet vaaleanpunaista kukkapilveä. Harmaantuneen hiuspehkon peittämä takaraivo kääntyi

vasemmalle. Aivan kuin mies tähystäisi oksien läpi jonnekin, minne en nähnyt.

Vatsanpohjassani muljahti. Räpyttelin silmiäni ja puraisin poskeani, mutta näky ei kadonnut. Mies seisoi paikoillaan, kuin kasvaisi maasta.

Jostain syystä en herättänyt Tuomasta. Paljon myöhemmin mietin, miksi en tehnyt niin. Ehkä ajattelin, tai jopa toivoin, että olisin vielä unessa. Siinä unessa kohtaisin puutarhassani paljaan universaalia viisautta jakavan olennon, joka näyttäisi kehonsa liikkeillä minulle vastauksia elämän suuriin kysymyksiin. Kenties syvemmän maskuliinisen puoleni ilmentymä, ikaikainen, arkkityyppinen animus olisi ottanut lihallisen miehen muodon ja tarttuisi minua päämäärätietoisesti lanteista. Keskustelisimme kehoillamme rakkaudesta ja vallasta, ja herättyäni tajuaisin, miten edessä avautuvan kesän ruljanssit hoituisivat kuin elämä tanssittaisi minua. Jos mies olisi unta, mitä tahansa voisi tapahtua, ja herättyäni kantaisin alitajuntani paljastaman viisauden mukanani päivään.

Kuljin horteisten huoneiden kautta takaterassille, vetäisin tuolinselkämykseltä villatakin harteille ja astuin ulos. Kotieläintilan nuorin mustanruskea tallikissa Oskari nousi rappuselta ja livahti sisälle. Se oli kuluneena keväänä ottanut kotimme osaksi reviiriään ja piti taloamme hiirenmetsästysalueensa sivukonttorina, kakkosasuntonaan, jossa saattoi nukkua ja antautua toisinaan silitettäväksi. Se käytti lounas-ensa sekä Susannan keittiössä että meidän tuvassamme.

Mies seisoi pihalla hämmästyttävän liikkumatta. Kasteesta kostea ruoho viisti pohkeitani, kun kaarsin omenapuiden ympäri ja lähestyin miestä turvallisen etäisyyden päästä. Vasta kun olin viiden metrin päässä, hän käänsi päätään ja tarkensi katseensa minuun.

– Huomenta jumalatar, voitko pysyä aivan hetken pai-koillasi? mies kuiskasi matalalla, raspisella äänellä.

Jäin seisomaan sijoilleni ehkä aavistuksen pettyneenä siihen, että hetki oli todellinen. Elämän syvimmat arvoitukset jäisivät todennäköisesti ratkeamatta tällä kertaa.

– Noin. Ja vielä hetki. Kiitos.

Sitten mies irrottautui puunrungosta. Hänen ylväs ryhtinsä lysähti hieman, hän näytti peukaloa jonnekin ruohonkorsien sekaan, veti puskan alta kuluneet harmaat pellava-housut ja astui kiirehtimättä leveisiin lahkeisiin.

– Pahoittelut, että näin lupaa kysymättä otimme tilaa hal-tuun. Toivottavasti et säikähtänyt. Nämä vuosikymmenien kovettamat hedelmäpuun oksat pakottivat minut valitsemaan ihanan runsaan pihanne kuvauspaikaksi, mies sanoi.

Runsaan. Kukaan ei ollut vielä kuvaillut tonttiamme tuolla sanalla. *Ränsistynyt, pusikoitunut, levinnyt ja toivon tuolla puolen* olivat tutumpia määritelmiä. ”Ei teil mittä siimaleikkuri ol?” oli myös moneen kertaan kuultu kysymys, johon en osannut vastata, vaikka olin asunut Varsinais-Suomessa koko ikäni. Mitä kieltosanalla alkavaan kysymykseen oikein kuului vastata?

– En säikähtänyt, sanoin miehelle. Ääneni kuulosti nuoremmalta, aivan kuin seitsemäntoistavuotias Salla olisi yhtäkkiä herännyt sisälläni ruususunenunestaan.

– Tämä teidän kukkaan puhjennut puunne on ylimaallisen kaunis. Toivon, ettemme Nissen kanssa häirinnee yksityisyy-tenne rauhaa. Mies puhui kuin vanha tyttökirja ja nojasi nyt pitkällä kädellään rennosti yläoksaan niin, että hänen yläruu-miinsa paljaus korostui. Ilmeisesti pensaan alla ei ollut pai-taa, mitä hän olisi voinut pukea päälleen. Aivoni koettivat asetella ymmärrettävään järjestykseen tilannetta, jossa pihal-lani seisoi joku Jane Austenin kirjan miehistä ilman vaatteita. Vai oliko runotyttö Emily Byrd Starrin märkä uni material-soitunut eteeni? Sellainen, jota Montgomery ei 1900-luvun

alussa Runotyttö-kirjoja kirjoittaessaan pystynyt edes sanallistamaan, koska pelkkä iltakävely aiheutti skandaalin säädyttömänä käyttäytymisenä.

– Ei haittaa, sanoin. Päätelin, että Nisse oli maahinen, metsänhenki, joka kulki miehen mukana öisin pihalta toiselle.

– Itse asiassa. Idea. Nuo unesta taipuisat hiukset. Tämä voi tuntua nyt vähän hullulta, kenties jopa uskalialta. Mutta sinä astuit siihen, ja minä en usko sattumiin. Tiedätkö?

– Tiedän, vastasin.

Totta kai minä tiesin. Perhosen siivenisku, kvanttifysiikka ja synkronisiteetti. Se, että havainnoijan olemassaolo vaikutti kohteeseen. Että kaikesta universumin materian olemuksesta tunnettiin jollakin tavalla neljä prosenttia ja loput oli vielä ymmärryksen ulottumattomissa. En tietenkään ymmärtänyt kaikkea, sillä luin enemmän horoskooppeja kuin tieteellisiä artikkeleita. Tiesin kuitenkin kokemuksesta, että toisinaan maailma vastasi, kun sille puhui ajatuksiaan ääneen. Minulle niin kävi yllättävän usein. Sain parkkipaikan ruuhkan keskellä, kun vain rentoutin hartiat ja pyysin kauniisti. Jalkani kävelivät kaupassa kuin itsestään juuri sille hyllylle, jossa oli lempikahvi tarjouksessa. Hajonneen nallen kadonnut kypälä löytyi, kun ihmettelin ääneen, missä se oli, ja työnsin käteni pyykkikorin uumeniin. Päivittelin asiakkaalle, että pitäisi hakea nopeasti lounasta, ja hän ojensi ylimääräisen ruokansa minulle.

– Tulisitko mukaan kuvaan? mies kysyi ja jatkoi heti: – Voisi näyttää aika ihanalta, jos meitä olisikin kaksi täydellistä kehoa tässä valossa kukkapilven alla, kuin Adam ja Eeva paratiisissa. Nisse kuvaa tuolta pensaiden alta. Otettiin juuri kuvaa ruohonkorsien välistä. Teillä on niin upeasti jätetty nurmikko kasvamaan täyteen mittaansa, näistä tulee varmasti loisteliaita.

Käännyin katsomaan ja näin, että põheikössä makasi mahaltaan nuorempi pyöreävaltainen mies hyttysverkkohattu

päässään ja vakuuttavan näköinen kamera matalassa telineessä nenänsä edessä. Hän nosti kättään äänettömään tervehdykseen.

– Mitä sanoo aamun kaunotar? Ah, siis.

Ja nyt hän ojensi kätensä.

– Hans Gallo, multimediatäiteilijä. Teemme materiaalia teoksiin elokuussa avautuvaa suurnäyttelyäni varten.

Jostain syystä tartuin miehen käteen vain sormista, kuin olisi ollut säädytöntä työntää koko paljas käteni hänen kämmenensä sisään.

– Kyllä se sopii.

– Hienoa. Entä sopiiko sinulle ottaa vaatteesi pois? Hans kysyi kevyesti, veti housut jalastaan paljon nopeammin kuin oli ne pukenut ja heitti ne pensaaseen.

– Tietysti, vastasin.

Alastomuus ei ole koskaan ollut minulle ongelma. Mikäli sää suosi eikä esiteini esikoiseni ollut paikalla, viihdyin kotonakin usein alasti tai kevyessä maksimekossa ilman rintaliivejä. Liivit olivat mielestäni tarpeeton hiostava vaatekappale muulloin kuin hyppiessä. Alastomuuden sotkeminen automaattisesti erotiikkaan tai seksin harrastamiseen on mielestäni hirveä kulttuurinen väärinymmärrys, joka on johtanut maailmassa monenlaisiin ongelmiin. Varmaan jotkin sodatkin johtuvat siitä. Alastomuuden ujostelu on tulos kaksinaismoralismista. Toisenlaisessa kulttuurissa voisin hyvin käyttää vaatteita vain suojaamaan ja lämmittämään kehoa tarpeen mukaan.

Tietysti olen itsekin teini-iässä hävennyt vartaloani, se liittyy kasvamiseen, mutta oikeasti alastomuudessa itsessään ei ole mitään ihmeellistä. Olemme kaikki syntyneet maailmaan nakuna naisen sisältä. Joten tässä tilanteessa – aavistuksen epätodellisessa tunnelmassa, muun perheen nukkuessa – oli varsin helppoa vetäistä villatakki harteilta ja ohut, kaula-aukosta venynyt yöpaita pään yli ja astua lähemmäs puutarhassani

seisovaa miestä. Hän ohjeisti minut lähelleen, nojaamaan omenapuun alimpaan oksaan.

– Nosta vielä kädet kohti kukkia ja rentouta kasvot, Hans kehotti ja tein työtä käskettyä.

– Hyvä, ja jos – anteeksi, mikä teidän nimenne olikaan? kuvaaja kysyi.

– Salla, Salla Toivola.

– Tietysti sinä olet Salla. Pohjoinen luonnonvoima, enemmän maisema kuin olento. Täydellistä, Hans lähes huudahti. – Ota Nisse kaikilla rajauksilla, sekä tiukkaa lähistä että niin laajaa, että koko tämä kasvien runsaus on kuvassa, hän vinkkasi pensaan alle.

– Heti kun vaan jalka lakkaa kramppaamasta. Laske Hans vasenta olkapäätä. Ja Salla, leukaa hieman ylöspäin ja suurempi ryhti, noin, kuvaaja sanoi.

– Pari vielä sillä uudella objektiivilla ja sitten voitais varistaa puuta, Hans sanoi.

Pienen hetken päästä mies heilutti oksia kevyesti ja terälehtisade peitti meidät, omenapuunkukkien vaaleat lehdet tarttuivat hiuksiin ja valuivat harteilta ja käsivarsilta. Hans Gallon hymy upposi kehoni läpi ja tunsin joka solullani olevani elossa.

Pari tuntia myöhemmin kasasin perheelleni aamiaista tuvassa kolmet villasukat päällekkäin. Varpaat olivat yhä kohmeessa kuvaussession jäljiltä. Vaikka aurinko puski sinisellä taivaalla korkealle jo aamusta, oli omenapuun alla yökosteudessa seisominen kylmettänyt jalat polvista alaspäin.

Pyöräytin vohvelitaikinan kulhoon ja kaivoin raudan komerosta. Pojat kaivautuivat peteistään vastapaistetun vohvelin tuoksuun. Sointu tepsutteli potalta tupaan unipupuaan korvasta roikottaen ja Tuomas laittoi tytölle puuron mikroon.

– Tapasin tuossa pihalla multimediataiteilijan ja hänen kuvaajansa, sanoin ja kaadoin miehelleni kahvia.

Tuomas istutti Soinnun syöttötuoliin, hämmensi puuroa ja antoi tytölle muovilusikan käteen.

Aaron valutti siirappia vohvelinsa päälle ja Leo siivutti omalleen banaania.

– Lupasin hänelle, että meidän pihalla voi kuvata, hän tekee valokuva- ja videoteoksia isoon näyttelyyn kaupungin Taidehalliin. Siitä tulee iso juttu. Meidän piha on kuulemma loistava lokaatio, siis kuvauspaikka. Että tiedätte sitten, jos kaksi miestä häärii iltaisin tuolla omenapuiden alla. Onko kaikille ok?

– Nyt riittää Aaron, Tuomas sanoi ja nappasi siirappipurkin pojan kädestä. Tahmea neste peitti koko vohvelin ja uhkasi valua lautasen reunan yli.

– Lupasin, että voivat jättää pihan perälle Aaronin teltaan kamoja säilöön, niin heidän ei tarte raahata niitä edestakaisin.

Telta oli pystytetty viikkoja sitten Aaronin pyynnöstä, jotta hän voisi nukkua siellä. Aaron oli kantanut teltaan petivaatteidensa lisäksi valtavasti tavaraa, muttei ollut viettänyt siellä yhtään yötä.

– Olitko sä Leo tavannut heitä? Eikös sulla eilen ollut hostellin päivystysvuoro? Ne on vuokrannu päätyhuoneen Susannalta, kysyin.

Leo kohautti olkapäitään. Hän oli töissä kotieläintila Rauhalan ullakolle perustetussa pienessä hostellissa. Kotieläintilan omistajan Susanna Rauhalan poika Petrus, minun poikani Leo sekä siskoni kierrätysbisnesliikkeessä työskentelevä Topi pyörittivät majoitustoimintaa ja jakoivat osan tuotosta. Pojat olivat keksineet kesän vetonaulaksi kanoottivuokrauspalvelun, ja hostellin yöpaikat oli varattu pitkälle heinäkuuhun.

Käytännössä suurimman vastuun hostellitoiminnasta kantoivat tietysti Susanna ja hänen miesystävänsä Juhani, joka oli muuttanut kimpsunsa Susannan taloon. Minä kannoin korteni kekoon huolehtimalla aamiaistarjoilusta.

Kotieläintila isoine tallipihoineen oli mukavassa nos-teessa, mikä johtui todennäköisesti tulihevosen vuodesta. Kiinalaisen horoskoopin mukaan käärmeen vuoden jälkeen luotiin nahka, käsiteltiin karminen taakka ja siirryttiin käytännön luomisen kauteen. Tilan vanhassa ladossa järjestettäisiin taideleiri, juhannuksena tallipihalla pidettäisiin kyläjuhlat ja syksyille suunniteltiin sadonkorjuukarnevaaleja. Minä olin ideoinut aamiaiskahvilana toimivaan verstaaseen siskoni sisustusliikkeelle Craftfulness Collectivelle pop-up-myymälän, jota pyöritin kesäharjoittelija Tuulin avulla.

Leo nousi aamiaispöydästä, harppasi jääkaapille, poimi ylähyllyltä kermavaahtopullon, hölskytti sitä ja pursotti vaahtoa suoraan suuhunsa. Hän oli kasvanut kevään aikana pituutta ja housunlahkeet olivat käyneet lyhyiksi.

– Hei hei hei, ei noin, Tuomas huusi esikoisellemme.

– Jos siirappi käy niin kai kermaakin voi laittaa, Leo sanoi.

– Mut ei suoraan purkista suuhun, Tuomas komensi.

– Ai pitääks sen käydä lautasella, et voi syödä? Leo kysyi.

– Hei, muutkin käyttää sitä, sanoin.

– En mä nuollu tätä suutinta, tää on ilmassa, näin, poika sanoi ja pursotti suuhunsa lisää vaahtoa.

– Sä et missään kaverisi luona tai koulussa tekisi noin, Tuomas sanoi ja ohjasi Soinnun puurolusikkaa oikeaan suuntaan.

– Petrus juo maitoo suoraan purkista, Leo sanoi ja istui takaisin pöytään. Petrus oli Leon hyvä kaveri, vaikka oli lähes neljä vuotta vanhempi. Leo kadehti Petruksen vapautta ja vertaili heidän elämäänsä täysin epäreilusti. Susanna ei ollut todennäköisesti moneen vuoteen tehnyt pojalleen aamu-

palaa, sillä heillä herättiin aikaisin talliin ja lampolaan hoitamaan ponien ja lampaiden aamutoimet. Rauhalan jääkaapissa tuskin edes oli kaupan kermavaahtoa.

– Petrus varmaan myös käy kaupassa ja jopa maksaa välillä ruokaostoksia. Niin kauan, kun et tuo ruokaa tuohon jääkaappiin, kermavaahtoa ei syödä suoraan purkista, Tuomas sanoi.

– Ompulle anaania, anaania, Sointu sanoi ja paukutti nyrkillään pöytään.

– Viimeinen banaani meni nyt Leon vohveliin. Annatko siitä siivun siskollesi puuroon? kysyin Leolta.

Sointu kiljaisi hedelmän perään. Leo huokaisi dramaattisesti ja siirsi osan banaanisiivuistaan tytön lautaselle. Tyttö poimi ne siitä kädellä niin, että sormet kauhaisivat myös puuroa.

– Eli ne hyörii tuossa joinain iltoina, sellainen pitkä vanhempi mies ja vähän nuorempi pyöreä kuvaaja, sanoin.

Mielestäni Tuomas sanoi ookoo, Leo nyökkäsi ja myös Aaron vaikutti kuulevan mitä puhuttiin. Keskityin kahviin ja paahtoleipääni, jolle olin voidellut oikeaa voita ja appelsiinihilloa. Sointu innostui jostain Aaronin ilmeestä ja paukautti lusikkansa pöytään niin että siitä lensi puuroa Tuomaksen naamaan.

– Napakymppi, hyvä Omppu! Aaron kehui tyttöä.

– Älä villitse siskoasi, Tuomas jyrähti ja otti ojentamani talouspaperin.

Aaron virnisti ja näytti pikkusiskolleen molempia peukuja. Sointu nauroi ja toisti äskeisen, ja hänen lusikastaan lensi puuroa pöydälle. Leo nousi voileipä suussaan, näpytti käteensä ilmestynyttä puhelinta ja katosi huoneeseensa. Korvani sulkeutuivat itsestään. Tämä oli minun perheeni. Joka suuntaan sätkivä ja tempoileva pieni lauma, joka joskus harvoin – täysin yllättäen – liikkui samaan suuntaan, kuin kirkkaassa vedessä lipuva silakkaparvi.

2.

Unohdin Hansin ja Nissen kohtaamisen, vaikka kaiken järjen nimissä minun olisi pitänyt muistaa pihalleni materialisoitunut alaston mies. Tuomas nimittäin tykkäsi pitää housut jalassa ja paidan päällä nukkuessaankin. Muistikapasiteettini oli kuitenkin täynnä aamiaistarjoilun yksityiskohtia, pop-up-myymän tuotteiden hinnoittelua sekä poikien taideleiritarvikkeiden haalimista.

Olin luullut suunnitelleeni itselleni maksimaalisen rennon kesäkauden järjestämällä asiat niin, että työskentelin pääasiassa kotinurkissa. Suunnitelmissani pop-up-myymän pyörittäminen oli ollut kevyttä ajanvietettä ja hostellin aamiaistarjoilusta huolehtiminen kevyt talkoohomma, jonka avulla saisin kaupaksi käsipyyhkeitä, tarjottimia ja pöytälamppuja. Susanna hommasi ruokatarvikkeet valmiiksi, ja minun tarvitsi vain kiehauttaa muutamat munat ja puurot tarjolle kahviverstaaseen. Lämpimiä sämpylöitä tarjoillessa voisin jutella kierrätyspellavan kestävydestä ja mainita, että tilkkutyötekniikalla toteutetut uniikit istuintyyny pehmentäisivät istumatuntumaa meloessa. Tarinoisin kaupungissa sijaitsevasta elämyksellisestä sisustusliikkeestä, jossa olisi kattavampi tarjonta Riina Savolaisen suunnittelemissa tuotteissa. Siskolleni – ja työnantajalleni – Riinalle olin perustellut ratkaisun taloudellisesti: kesällä myynti kolminkertaistuisi, jos myyntipisteitä olisi myös siellä missä lomalaiset liikkuisivat. Verstasmestari Topi oli rakentanut kaksi kojua, joista

toinen kiersi somevastaava Zinen mukana markkinoilla ja kesätapahtumissa ja toinen tuli kotieläintilalle. Aurinkoisina päivinä pystyttäisin kojun kahviverstaan ulkopuolelle ja täyttäisin sen kesätekstiileillä, aurinkovarjoilla, saippuilla, huonetuoksulla, tyynyillä ja korutelineillä. Olin kattanut kojun basaarityylisellä hapsureunaisella kankaalla ja nostanut runsashelmaisimmat kesämekkonit vaatekaapin oveen valmiiksi roikkumaan. Parasta olisi, ettei minun tarvitsisi ajaa joka päivä kaupunkiin.

Heräämisen piti olla kesäkauden ainoa ongelma. Ylös puoli seitsemältä, vaatteet päälle, hiippailu ponitaitauksen laita Susannan keittiöön. Aamiaistarjoilu, kojun pystytys, tuotteiden myynti, iltapäivällä kevyitä toimistotöitä kotona. Kerran kuussa *Maalaiselämää*-lehdessä ilmestyvä kolumnini ”Kirjeitä uusien alkujen kodista” syntyisi siinä sivussa. Se kuulosti melkein lomalta. Kesäharjoittelija Tuuli hoitaisi kojua aina iltapäivän, eikä minun tarvitsisi kuin katsoa hie- man perään.

Kesäkuun ensimmäisen päivän iltana kuitenkin tuntui, että universumi työnsi minulle vastuuta ideoideni toteuttamisesta liian nopeassa tahdissa. Hostellin sängyt olivat jo kesäkuun alussa täynnä ja käsivarteni kipeät tavaran kantamisesta. Salaa manasin, että juhannusjuhlien järjestäminen ja matkailutoimittajan kutsuminen olisi kannattanut jättää ensi vuoteen.

Aaronin ja Leon taideleirin kolmesivuisen infokirjeen lukeminen töiden jälkeen tuntui ylitsepääsemättömältä urakalta. Poikien leirille oli hommattava yllättävän paljon tarvikkeita. Susanna oli antanut vanhan ladon ilmaiseksi nuorten taideohjaajien käyttöön sillä ehdolla, että hostellissa tai telttalueella majoittuvat lapset saivat osallistua päivätoimintaan pienellä kertamaksulla. Ohjaajien kanssa oli sovittu kahdesta eri toiminnasta: viiden viikon pituisesta päiväleiristä, joka

päätyisi teatteriesitykseen, sekä lyhyistä taidetuokioista, joihin satunnaiset kävijät saattoivat osallistua. Susanna oli luvannut järjestää teatterinäytösten yleisölle väliaikakahvitukset esityskauden ajan. Leirin takia Kotieläintila Rauhalan tiluksilla pyörisi enemmän ihmisiä kuin koskaan ennen, mikä ei varsinaisesti helpottanut Susannan logistiikkapaineita. Yleensä kaiken kestävä Susanna vaikutti hermostuneelta, ja välillämme suihki viestejä kiivaaseen tahtiin.

Istuin keittiönpyöydän ääressä Oskari-kissa sylissäni ja etsin muistikirjastani oikeaa *Tärkeiden Asioiden listaa*, jotta voisin hoitaa kaikki juoksevat asiat yksi kerrallaan nyt, kun Aaron ja naapurin Ella leikkivät Soinnun kanssa maapallon viimeisiä ihmisiä.

Olin yliviiwannut vanhasta listasta kohdat:

- *Tuomaksen eräopaskurssilasku mun sähköpostissa?*
Onko?
- *kirjastosta Hormonit, symbolit ja luovuus -kirja*
- *kaurahiutale (ISO), saniaistee, pikkuhousunsuoja*
- *estrogeenivoide ei spray*

Ylivetämättä oli:

- *kuka hoitaa kesäkuussa Omppua?*
- *kesäleiritarvikkeet ja info – käy läpi*
- *kesäkuun kolumni*
- *juhannusjuhla-asiat*
- *kynsilakanpoistoaine*

Vedin listasta yli hoitajakohdan. Äitini oli lupautunut miehensä Voiton kanssa kesäkuuksi katsomaan Soinnun perään.

Puhelimeni piippasi.

Susanna: Tein nyt tapahtumailmoituksen poliisille juhannusjuhlasta. Vielä pitää olla turvallisuussuunnitelma. Katsotaan yhdessä huomenna, tee sinä riskikartoitus.

Minä: Ok

Susanna: Juhanin kanssa mietittiin bajamajojen hankkimista juhlien ajaksi, uudet huussit ei riitä.

Minä: Kysy kyläyhdistyksen pj Kesti, voi varmasti auttaa, jos puhut korkealla äänellä

Susanna: ?

Minä: Tykkää naisellisista naisista

Susanna: Ok. Matkailutoimittaja vahvisti tulonsa, laitan sulle sähköpostiin yksityiskohdat. Oliko Tuomaksen kautta tulossa kokkoon poltettavaa?

Minä: joo tulee vanha vene + jotain

Avasin puhtaan sivun ja kirjoitin:

Juhannusjuhlien riskikartoitus. Mitä kamalaa voisi tapahtua?

- ruoka ja juoma loppuu*
- esiintyjät sairastuu tai peruu*
- kokon tuli leviää*
- joku hukkuu*
- parkkipaikkoja ei ole tarpeeksi*
- kukaan ei tule*
- sataa kaatamalla*